

Asia: VN/9365/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa esityksestä yleisesti?

Esitys on täysin tarpeeton ja aiheuttaa vain lisää ongelmia muutenkin erittäin haastavassa työmarkkina-asemassa oleville ihmisille.

2. Onko teillä lausuttavaa säädösehdotuksesta ja sen perusteluista?

Muutosten tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa työttömyysturvaseuraamuksia. Tämä ei pidä paikkaansa. Tämä ei yksinkertaista käytäntöä millään tavalla, koska ongelma ei ole siinä, että ensimmäisestä virheestä saa vain huomautuksen, vaan siinä, että myös työttömät ovat ihmisiä jotka voivat tehdä virheitä toimiessaan nettiohjelman kanssa. Ja joskus syynä on epäselvyys myös siitä, miten haetut työpaikat ilmoitetaan tai mitkä asiat on hyväksyttäviä toimenpiteitä j jotka täyttää työnhaun velvollisuuden.

Työssä ollessa työntekijä saa moitittavasta tekemisestään ensin varoituksen ja vasta seuraavalla kerralla sanktion. Myös työttömällä pitää olla samanlainen oikeus.

3. Onko teillä lausuttavaa esityksen vaikutusarvioista?

Vaikutusarvio pätee sen osalta, että varmasti työttömyysetuuteen tulee säästöjä, mutta toisaalta muuhun sosiaaliturvaan tulee lisää kuluja, koska jollain ihmisen on elettävä. Varsinainen säästö tulee niiltä työttömiltä, jotka tekevät virheen, mutta heillä on työssäkäyvä tai eläkkeellä oleva puoliso, joka estää työtöntä puolisoa saamasta toimeentulotukea. Näin ollen, työtön puoliso joutuu taloudellisesti alisteiseen asemaan puolisoonsa nähden, ja jos perheessä on lapsia, lasten elinolosuhteet heikkenevän kun toisen vanhemman tulot häviää kokonaan siihen asti kun vanhempi löytää töitä kuudeksi viikoksi, joka nykyään on yhtä vaikeaa kuin työn saanti muutenkin. Kuuden viikon työpaikkoja on erittäin vähän tarjolla, luultavasti on paljon paikkakuntia joissa niitä ei ole kuin korkeintaan jonkun sesongin aikana, ei ympäri vuoden.

Tämä laki pahentaisi huomattavasti työttömien stressiä, joka on nytkin olemassa, kun tavalliset töihin pyrkivät ihmiset jännittävät, että tekevätkö vahingossa jonkun virheen josta sitten rangaistaan viemällä perheeltä rahat joilla pitäisi ostaa ruokaa ja lääkkeitä tai muita välttämättömiä kuluja.

Mitkään sanktiot eivät vaikuta positiivisesti kehenkään. Ne jotka tahallaan jättävät velvollisuutensa täyttämättä, eivät välitä sanktioista, he työllistyvät pimeästi, rikollisuudella tai elävät jonkun toisen rahoilla muuten. Ne joihin sanktiot vaikuttavat, ovat niitä jotka eivät tahallaan tee väärin, vaan pyrkivät toimimaan lain mukaan ja haluavat töihin.

Laissa ylipäättään unohdetaan se, että työttömät haluavat töihin, mutta työpaikkoja ei ole.

Jos työttömistä vain pienen pieni osa ei täytä työnhakuvelvollisuuttaan, se tarkoittaa sitä, ettei mikään työpaikka jää täyttymättä niiden henkilöiden takia jotka eivät täytä työnhakuvelvoitettaan, joten mistä ne 700 uutta työllistä syntyy? Ei mistään. Jos ihminen ei halua toimia lain mukaan, hän ei todennäköisesti ole henkilö jota kukaan haluaa palkata muutenkaan.

4. Tulisiko työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n soveltamisalaa laajentaa uusiin työnhakijaa etuuden saamisen edellytyksenä velvoittaviin toimiin? Mitä nämä toimet olisivat ja miksi velvoittavuutta tulisi laajentaa niihin? Jos mahdollista, esittäkää myös arvio mahdollisen laajennuksen vaikutuksista.

Työnhakijaa velvoittavia toimenpiteitä on nyt jo liikaa, nyt pitäisi tehdä sellaisia toimenpiteitä joilla saadaan pidettyä näin syvän ja pitkän laman aikana työttömien hyvinvointia, ammattitaitoa ja työkykyä hyvänä, jotta heidät sitten palkataan kun työpaikkoja taas tulee tarjolle.

Ei ole reilua, että työtön joka ei voi mitään sille kuinka paljon haettavia työpaikkoja on, on ainoa jota siitä vastuutetaan ja jopa rangaistaan.

Työtön ei ole se joka perustaa työpaikkoja, vaan työnantajat.

Työnantajat eivät tutkitusti halua mielellään palkata työttömiä, ja mitä pidempään ihminen on ollut työtön, sitä vähemmän työnantaja haluaa häntä palkata, se on nyt suurin ongelma, ja se, että pitkäaikaistyöttömyys ja varsinkin yli kaksi vuotta työttömänä olleiden määrä kasvaa räjähdysmäisesti.

Laakso Johanna

Kokkolan työttömät ry - Toiminnanjohtaja / puheenjohtaja